

Nr 263.

Av herr **Andersson** i Lindome m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 219, angående omorganisation av landsfiskals- och stadsfiskalsbefattningarna m. m.

I avlåten proposition, nr 219, har Kungl. Maj:t förelagt riksdagen förslag till omorganisation av landsfiskalstjänsterna under hemställan att riksdagen ville godkänna de föreslagna principerna för en dylik reform, som sedermera vid lämplig tidpunkt skulle träda i kraft. Som skäl för behovet av ett principbeslut har anförts, att allmän aspirantflykt från banan hotade om ej grundlinjerna för en reform omedelbart vunne fastställelse.

Det torde ovedersägligen vara riktigt, att statsmakternas undanskjutande från tid till annan av denna viktiga frågas lösning alstrat ett osäkerhetstillstånd icke blott för aspiranterna utan även för landsfiskalerna själva. Men enkom ett omorganisationsbeslut lär icke kunna åstadkomma det resultat, som Kungl. Maj:t åsyftat att nå genom propositionen. Vad däri bjudes är nämligen icke av beskaffenhet att i någon högre grad nu kunna stimulera en ökad aspiranttillströmning. En första förutsättning för att det önskade resultatet skall kunna vinnas är uppenbarligen, att redan nu fixeras en bestämd tidpunkt för reformens genomförande, så att den, som vill aspirera på banan, verkligen vet vilka möjligheter som inom rimlig tid kunna erbjudas honom. Vidare är det för aspiranterna av vikt att de teoretiska kompetenskrav som uppställas för landsfiskalstjänst icke bliva av en så speciell art, att de bliva värdelösa för den som sedermera önskar övergå till annan befattning i statens tjänst, för vilken juridisk utbildning kräves. Ännu en betydelsefull faktor för ett resultat i rätt riktning är, att utnämningensfrågan redan nu definitivt avgöres. Det hittills tillämpade heterogena befordringssystemet med länsstyrelserna såsom utnämmande myndigheter har visat sig föga lyckligt. De osäkra framtidsutsikter, som de mången gång till synes ojämna utnämningarna alstrat, ha förmått många aspiranter att lämna banan för att söka andra utkomstmöjligheter. Enda utvägen att råda bot för detta missförhållande är att utnämningensrätten centraliseras. De sakkunnigas uppfattning att dessa befordringsärenden böra handhas av socialdepartementet måste betecknas såsom välgrundad.

Slutligen fordras att landsfiskalernas löneförmåner fastställas till sådant belopp, att lämpliga aspiranter kunna förväntas vilja ägna sig åt banan.

Någon anledning att ställa omorganisationen på framtiden synes icke föreligga. Även om tidsläget kräver sträng återhållsamhet med statens medel, måste dock förevarande reform anses vara av den art, att ett ytterligare

dröjsmål med dess genomförande icke kan ske utan fara för det allmänna. Kostnaderna för dess genomförande förefalla icke heller vara sådana att de behöva avskräcka.

Av propositionen framgår, att landsfiskalernas kompetensfordringar ingående diskuterats under utredningsarbetet. Juris kandidatexamen har väl befunnits önskvärd, men främst av ekonomiska skäl har man ansett sig böra avstå från detta kompetenskrav. Den juridiska kurs, som föreslagits i dess ställe, synes emellertid innebära en föga lyckad kompromisslösning. Det måste framstå såsom i hög grad oekonomiskt, att staten bekostar anordnandet av särskilda kurser, då samma undervisning redan gives vid rikets universitet och högskolor och utan kostnad för statsverket kan bibringas även landsfiskalsaspiranterna om dessa hänvisas att avlägga fullständig juridisk examen. Ännu betänksammare blir man, då man erfar, att propositionen räknar med att aspiranterna skola erhålla pekuniärt understöd under studietiden. Ett godtagande av denna princip skulle komma att skapa ett farligt prejudikat då det gäller övriga statstjänstemäns utbildning. Professor Hassler har i en under fjolåret i Svensk Juristtidning offentliggjord artikel behandlat spörsmålet angående det rådande juristöverskottet och därvid rekommenderat dess tillgodogörande å landsfiskalsbanan. De synpunkter som däri framförts synas oss på ett övertygande sätt avlägsna de farhågor, som sakkunnigförslaget uttalat mot juris kandidatexamens uppställande som kompetensvillkor.

Efter att hava tagit del av sakkunnigförslagens remisspress i frågan om landsfiskalernas lönegradsplacering måste man finna det anmärkningsvärt, att Kungl. Maj:t ansett sig böra föreslå en så oförmånlig löneställning som skett. Det har ofta talats om nödvändigheten av att förse landsfiskalerna med löner, som giva dem en sådan ekonomiskt tryggad ställning, att de i sin ansvarsfulla ställning som åklagare och polismyndighet kunna intaga en fullt fri och oberoende ställning. Denna synpunkt har tyvärr icke tillräckligt beaktats i den kungl. propositionen. De på området verkligt sakkunniga instanserna, nämligen länsstyrelserna, hava på få undantag när betecknat de föreslagna löneförmånerna såsom otillräckliga. En differentiering på lönegraderna A 24—26 har däremot synts åtskilliga av dem skälig. För att kunna erhålla en verkligt kvalificerad landsfiskalskår måste en lönesättning i nyssnämnda lönegrader betecknas såsom en minimifordran.

Under hänvisning till vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen ville besluta att en reform av landsfiskals-tjänsterna måtte genomföras snarast möjligt och senast den 1 juli 1941;

att som kompetenskrav för landsfiskalstjänst måtte uppställas avlagd juris kandidatexamen;

att bestämmelse meddelas därom, att landsfiskalstjänst skall tillsättas av Kungl. Maj:t, samt

att landsfiskalstjänsterna måtte med föreslagen gradering av distrikten fördelas å lönegraderna A 24—26.

Stockholm den 6 maj 1940.

Linus Andersson.

Verner Hedlund.

Arthur Casenberg.

P. S. Hedlund

i Häste.

Folke Kyling.

Ewald Lindmark.

G. Birke.

I motionens syfte instämmer

Oscar Dahlbäck.
